

Asia: VN/13118/2024

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Business Finland kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta.

Business Finland esittää seuraavia huomioita asiaan:

Hallituksen esityksen taloudelliset vaikutukset liittyvät toimeentulotuesta maksettavan korvauksen korvausajan lyhentämiseen kolmesta vuodesta yhteen vuoteen. Hallituksen esitys koskee pääasiassa kansainvälistä suojelua saaville ja heidän perheenjäsenilleen sekä tilapäistä suojelua saaville myönnettävästä toimeentulotuesta maksettavaa korvausta. Korvausajan lyhentäminen kahdella vuodella heikentäisi erityisesti kuntien ja hyvinvointialueiden taloutta, mikäli kotoutumislain mukaiset henkilöt eivät työllistyisi vuoden sisällä.

Business Finland kannattaa työllistymisen ja kotouttamisen nopeuttamista kaikin keinoin. Nopeammalla työllistymisellä voidaan vastata työmarkkinoiden työvoimatarpeisiin ja tukea henkilöiden yhteiskuntaan kiinnittymistä.

Esityksessä todetaan, että säästöä julkiseen talouteen syntyy, mikäli korvausten piirissä olevien henkilöiden toimeentulotukiriippuvuutta voidaan vähentää. Tämä edellyttää nykyistä nopeampaa työllistymistä ja korostaa tarvetta nopeaan palveluihin pääsyyn. Business Finland näkee, että tulee varmistaa, että kotoutumista ja työllistämistä edistäviin palveluihin pääsee mahdollisimman pian. Mikäli työllistyminen nopeutuu, ei korvausajan lyhentämisellä olisi negatiivista vaikutusta kuntien tai hyvinvointialueiden talouteen.

Business Finland huomauttaa, että pakolaisilla ja tilapäistä suojelua saavilla voi kuitenkin olla usein esimerkiksi terveydentilaan tai luku- ja kirjoitustaitoon liittyviä työllistymisen haasteita, eikä yksi vuosi tuolloin riitä työllistymiseen. Työmarkkinoiden vastaanottavuus maahanmuuttajataustaisille on ylipäätään liian alhainen, joten on epärealistista odottaa merkittävää työllistymisen nopeutumista tällaisten henkilöiden kohdalla. Esityksessä myös todetaan, että esityksellä ei voida arvioida olevan pakolaistaustaisten henkilöiden työllistymistä edistäviä vaikutuksia tai sen voidaan arvioida olevan vain erittäin vähäinen.

Huolena onkin, että mikäli korvausaikaa lyhennetään esityksen mukaisesti, eikä muutos vaikuta juurikaan työllistymiseen, kuntien ja hyvinvointialueiden talous heikentyy ja niiden on sen myötä yhä vaikeampi löytää resursseja työllistymistä edistäviin palveluihin. Korvausajan lyhentäminen voi aiheuttaa kierteen, jonka myötä hallituksen säästötavoitteet eivät toteudu, vaan kustannukset päinvastoin kasvavat. Toisaalta kuten esityksessä todetaan, on ennakoarviointi hyvin vaikeaa.

Business Finland kannattaa työ- ja elinkeinoministeriön suunnitelmaa käynnistää uuden kotoutumislain voimaantulosta erillisselvitys kotoutumisen edistämiseen liittyvien kustannusten korvaamisen kokonaisuudesta.

Business Finland pitää hyvänä sitä, että esitys voisi kannustaa kuntia ja hyvinvointialueita tiivistämään yhteistyötä toimeentulotukiriippuvuuden vähentämisessä erityisesti työllistymistä edistämällä. Tiivistyvän yhteistyön myötä henkilöitä voitaisiin palvella kokonaisvaltaisemmin ja täten nopeuttaa työllistymistä jonkin verran. Business Finland näkee, että yhteistyön edistämiseksi hyvinvointialueiden rahoituskriteereihin tulisi lisätä työllistymisen edistäminen.

Lindeman Laura
Business Finland - Work in Finland -yksikkö